

Watermanagementopleiding in Oman?

Oman behoort tot de (semi-)aride gebieden in de wereld. De temperatuur kan in de zomer oplopen tot 55°C en de gemiddelde jaarlijkse neerslag bedraagt in de binnenlanden 20 tot 100 millimeter; in de berggebieden circa 800 millimeter. Op het eerste gezicht lijken het natte Nederland en het droge Oman dus weinig gemeen te hebben op het gebied van watermanagement. Maar niets is minder waar.

Oman is een bijzonder land. Ruim 40 jaar geleden bestond het land uit woestijn en berggebieden zonder de geringste infrastructuur. Er was een ziekenhuis, er waren een paar scholen en zo hier en daar een verharde weg. Oman werd met harde hand geregeerd door sultan Sa'id bin Taymur. De bevolking werd kort gehouden en buitenlanders waren niet welkom. De zoon van de sultan, Qaboos bin Said Al Said, studeerde in het buitenland. Na terugkomst in Oman was hij verbijsterd over de staat waarin het land verkeerde. De olie in Oman zorgde voor flinke inkomsten, maar de bevolking profiteerde daar niet van. Na de verbanning van zijn vader in 1970 naar Engeland werd Qaboos de nieuwe sultan van Oman en legde hij zich helmaal toe op het opbouwen van het land. Hierbij combineert hij traditioneel islamitische tradities en inzichten met moderne democratische ideeën. Qaboos stimuleert de rol en betekenis van vrouwen in de samenleving, bevordert democratische processen en investeert met name in gezondheidszorg en onderwijs. Het hoogste gebouw ter wereld of opgespoten 'palmeilanden' zal men nooit aantreffen in Oman. Sultan Qaboos heeft ooit gezegd dat water van essentieel belang is bij het omvormen van Oman van een 'mono' (= olie)-economie naar een meer diverse economie.

Zowel Nederland als Oman kampen met overstromingen, verontreiniging van grondwater door industriële activiteiten, zeewaterinrusie in kustgebieden door overexploitatie van zoet grondwater en verdroging door winning van drinkwater. De klimatologische omstandigheden mogen dan geheel verschillend zijn, de watermanagementproblemen zijn dat niet. De oplossingen zijn echter wel vaak heel verschillend en daardoor interessant vanuit het perspectief van de waterbeheerder.

In de zomer van 2010 was er een oproep van het ministerie van Economische Zaken in Nederland, vanuit het programma 'ToGetThere' voor het indienen van projecten voor langdurige onderwijssamenwerking met een buitenland. Universiteit Utrecht, Deltares en Saxion Hogeschool hebben toen een voorstel ingediend om een Center of Excellence op te richten voor watermanagement en -technologie in Oman. Het idee is er een hoogwaardig onderwijsinstituut van te maken op het gebied van water dat zich

kan meten met de Nederlandse kwaliteitsnormen voor het hoger onderwijs (zowel op universitair als HBO-niveau) en kan profiteren van de kennis en kunde in Oman én Nederland. Het opleidingscentrum zou een rol van betekenis kunnen gaan spelen in de Golfregio en dus behalve studenten uit Oman ook studenten uit deze regio kunnen aantrekken.

De opzet van het opleidingsinstituut is als volgt: in het eerste jaar worden voornamelijk (theoretische en praktische) vakken gevolgd op het gebied van watermanagement, hydro(geo)logie, geo-chemie, GIS, klimaat, transport van verontreinigingen, energieopslag, etc. De cursussen worden gegeven door gerenommeerde internationale en nationale (Omani) docenten in Oman. Alhoewel een ruime traditie bestaat van het verstrekken van beurzen aan Omani om in het buitenland te gaan studeren, is er bewust voor gekozen dit eerste jaar in Oman plaats te laten vinden. In het tweede jaar kunnen de studenten een stage (van een half jaar) volgen alsmede een afstudeeronderzoek (ook een half jaar) in Nederland bij een watergerelateerd bedrijf, een HBO/universiteit of een nationaal onderzoeksinstituut. Een student moet in ieder geval een half jaar ervaring in Nederland opdoen.

De minster voor hoger onderwijs, mevrouw Rawiyah Bint Saud Al Busaidiyah, gaf vorig

Ruud Schotting

jaar december aan dit initiatief interessant te vinden. Vervolgens is samenwerking gezocht met het Middle Eastern Desalination Research Center en met de Sultan Qaboos University, beide gevestigd in Muscat. Sultan Qaboos University is de grootste en enige openbare universiteit in Oman. Aanvankelijk was het idee om een bijeenkomst in Oman te organiseren met belanghebbenden rond het staatsbezoek van koningin Beatrix in maart van dit jaar. Door de onrust in het Midden-Oosten en de gebeurtenissen in Oman is dit staatsbezoek destijds omgezet in een privébezoek en zijn

Discussie tussen studenten.

Nederlandse geo-studenten op werkbezoek in de woestijn van Oman.

ook de activiteiten met betrekking tot het opleidingsinstituut (op verzoek van Oman) op een laag pitje komen te staan. Inmiddels is voor beide landen de tijd weer rijp om verder te gaan.

De bijeenkomst vindt nu hoogstwaarschijnlijk deze maand plaats. Betrokkenen zijn een delegatie van de Sultan Qaboos University, het MEDRC, de German University of Technology Oman, de Sohar University (één van de andere privé-universiteiten in het land), Ministry of Water Resources and Municipalities en het Ministry of Higher Education. Onlangs maakten enkele Nederlandse studenten een inventarisatie van het hoger

onderwijs in Oman en de rol van vrouwelijke studenten daarin. Met name culturele zaken (gaan) een grote rol spelen bij de realisatie van het onderwijsinstituut. Omani-studenten trouwen veelal op zeer jonge leeftijd (< 20 jaar) en hebben ook vaak heel vroeg meerdere kinderen. Dat betekent dat men veelal in deeltijd studeert en langdurige werkbezoeken aan het buitenland, zoals voorzien in dit project, moeilijk te realiseren zijn.

Gelet echter op het enthousiasme van de ambassadeur van Oman in Nederland, het Ministry of Higher Education in Oman en de Nederlandse ambassade in Oman hebben we het volste vertrouwen dat het waterinstituut

er gaat komen. Een topinstituut dat kennis uit Nederland en Oman op het gebied van watermanagement en -technologie gaat samenbrengen. Een instituut dat jonge mensen in de Golfregio de mogelijkheid biedt om op het hoogst mogelijke niveau onderwijs te genieten op het gebied van water en bovendien relevante internationale ervaring op te doen.

Ruud Schotting (hoogleraar Kwantitatief watermanagement Universiteit Utrecht)

Een wadi in Oman.

